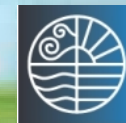

LIFE 2014-2020

Δράση για το Κλίμα

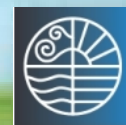
Σπυριδούλα Ντεμίρη, GR LTF
Εμπειρογνώμονας Κλιματικής Αλλαγής
sntemiri@prasinotameio.gr

Ξάνθη, 27 Μαρτίου 2017

Δράση για το κλίμα

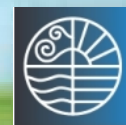
- Νέο, ξεχωριστό υπο-πρόγραμμα LIFE για την περίοδο 2014-2020
- 25 % του συνολικού προϋπολογισμού
- Περίπου 0,5 δις ευρώ (2014-2017)
- 3 τομείς προτεραιότητας
 - Μετριασμός κλιματικής αλλαγής (193,5 εκατ €)
 - Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (190,4 εκατ €)
 - Κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση (17,6 εκατ €)

Άρθρο 3 Κανονισμού LIFE

1. Συνεισφορά στην στροφή προς μία αποδοτική και **κλιματικά ανθεκτική** οικονομία **χαμηλού άνθρακα**
2. Βελτίωση ανάπτυξης, εφαρμογής και τήρησης της κλιματικής **πολιτικής**
3. Προώθηση της **ενσωμάτωσης** των κλιματικών στόχων σε άλλες πολιτικές και πρακτικές δημοσίου/ιδιωτικού τομέα
4. Υποστήριξη καλύτερης κλιματικής **διακυβέρνησης** σε όλα τα επίπεδα

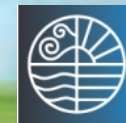
Ο κανονισμός δεν ορίζει θέματα έργων – σχετική ευελιξία σε σχέση με το υπο-πρόγραμμα Περιβάλλον

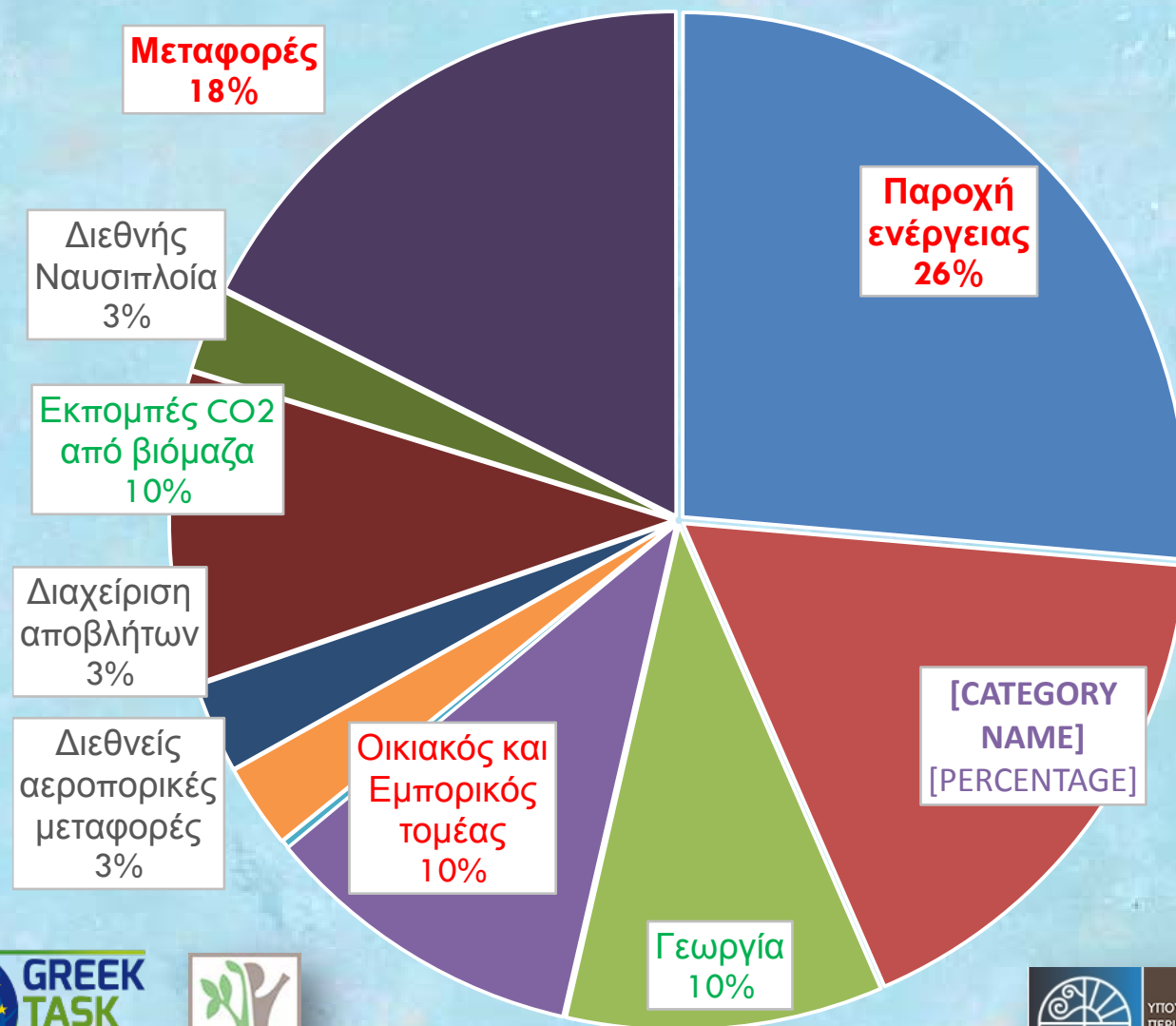
Μετριασμός Κλιματικής Αλλαγής (CCM)

Συνεισφορά στην μετάβαση σε μία οικονομία χαμηλού άνθρακα

- Νομοθετική βάση στην ΕΕ και διεθνώς
 - Πλαίσιο για την Ενέργεια και το Κλίμα 2030
 1. Στόχος μείωσης εκπομπών ΑτΘ (-40%)
 2. Στόχος συνεισφοράς των ΑΠΕ (27% κατ'ελάχιστον)
 3. Στόχος ενεργειακής εξοικονόμησης (27% κατ'ελάχιστον)
 - Χάρτης Πορείας για μία ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών το 2050
 - Η συμφωνία των Παρισίων (COP21, 2015)
 - Ενεργειακή Ένωση και Δράση για το Κλίμα

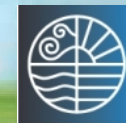
CCM: Ποσοστιαία συνεισφορά κλάδων στις εκπομπές ΑτΘ της ΕΕ το 2014

Πηγή: [Sectoral greenhouse gas emissions per IPCC sector](#), ΕΟΠ, Ιούνιος 2016

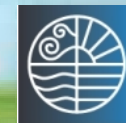
CCM: Επιμέρους πολιτικές της ΕΕ σχετικές με το LIFE

- ✓ **ΑΠΕ, ενεργειακή εξοικονόμηση**
- ✓ **μεταφορές και καύσιμα**
- ✓ σύστημα εμπορίας εκπομπών, **ενεργοβόρες βιομηχανίες** υψηλών εκπομπών ΑτΘ
- ✓ **φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου**
- ✓ **χρήσεις γης, αλλαγές χρήσης γης και δασοκομία, διατήρηση** φυσικών δεξαμενών C, γεωργία, δέσμευση C
- ✓ εθνικές & περιφερειακές τοπικές **δράσεις μείωσης ΑτΘ**
- ✓ **παρακολούθηση & αναφορά ΑτΘ**
- ✓ **μοντέλα προβλέψεων εκπομπών ΑτΘ**

CCM: Ενδεικτική θεματολογία για έργα LIFE (1)

- ✓ Πιλοτικά, επίδειξης τεχνικών λύσεων, βέλτιστων πρακτικών
- ✓ Εμπορικά αξιοποιήσιμες εφαρμογές – η βιομηχανοποίηση κι η εμπορευματοποίηση μπορεί να ξεκινά κατά τη διάρκεια του έργου
- ✓ **Βιομηχανία:** TRL 4-5 → TRL 6-7
- ✓ **Φθοριούχα αέρια:** Χρήση σε δοσιμετρικές συσκευές εισπνόης, εξοπλισμό κλιματισμού/ψύξης, αντλίες θερμότητας, κύκλα Ranking → διαθεσιμότητα & προώθηση εναλλακτικών και φιλικών αερίων, διαχείριση κινδύνου

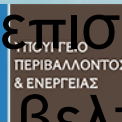
(2)

Χρήσεις Γης, Αλλαγή Χρήσεων γης, δασοπονία

1. Τομέας **Χρήσεων Γης** (πχ. τεχνικές διαχείρισης, δημιουργία πρακτικών για ενίσχυση της δέσμευσης C)
2. Τομέας **παρακολούθησης και αναφοράς** εκπομπών από τη χρήση γης (πχ. βελτίωση μεθοδολογιών, καλύτερη κατανόηση οφελών των μέτρων μετριασμού)
3. Βιώσιμη χρήση **βιόμαζας** (πχ. εκτίμηση/εφαρμογή κύκλου ζωής C στη βιόμαζα, ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων)

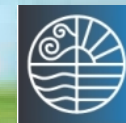

και διασφάλιση ποιότητας προϊόντων κλπ., βελτιώσεις

Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)

- Εκτίμηση των επιπτώσεων της ΚΑ και λήψη κατάλληλης δράσης για μείωση της ζημιάς που θα επιφέρουν ή για εκμετάλλευση των ευκαιριών που θα παρουσιαστούν
- Νομοθετική βάση:
 - Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Προσαρμογή στην ΚΑ
 - Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
 - Νόμος 4414/2016, ΦΕΚ Α' 149, Άρθρα 42-45
 - Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), εξειδίκευση νόμου 11258/2017

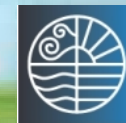

CCΑ: Ορισμένες επιπτώσεις για την Μεσόγειο

Mediterranean region
Large increase in heat extremes
Decrease in precipitation and river flow
Increasing risk of droughts
Increasing risk of biodiversity loss
Increasing risk of forest fires
Increased competition between different water users
Increasing water demand for agriculture
Decrease in crop yields
Increasing risks for livestock production
Increase in mortality from heat waves
Expansion of habitats for southern disease vectors
Decreasing potential for energy production
Increase in energy demand for cooling
Decrease in summer tourism and potential increase in other seasons
Increase in multiple climatic hazards
Most economic sectors negatively affected
High vulnerability to spillover effects of climate change from outside Europe

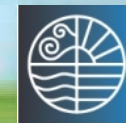
Πηγή: [Key observed and projected climate change and impacts for the main regions in Europe](#), ΕΟΠ, Ιανουάριος 2017

CCA και το πρόγραμμα LIFE (1)

Ενίσχυση ετοιμότητας και αντιμετώπισης επιπτώσεων → **ανθεκτικότητα**

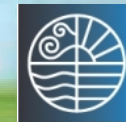
- ✓ Διαχείριση **πλημμυρών** – διασυνοριακές συμφωνίες στο πλαίσιο της Οδηγίας για τις Πλημμύρες
- ✓ Διασυνοριακή διαχείριση της παράκτιας ζώνης - **πυκνοκατοικημένα δέλτα & παράκτιες πόλεις**
- ✓ Ορεινές & νησιωτικές περιοχές - **βιώσιμη & ανθεκτική γεωργία, δασοκομία, τουρισμός**
- ✓ **Ενσωμάτωση** της προσαρμογής σε αστικό σχεδιασμό χρήσεων γης
- ✓ Βιώσιμη διαχείριση νερού - καταπολέμηση ερημοποίησης & δασικών πυρκαγιών σε περιοχές **ευάλωτες σε ξηρασία**
- ✓ Πράσινες υποδομές και **προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα**
- ✓ Εκτιμήσεις **ευπάθειας** & στρατηγικές προσαρμογής

CSA και το πρόγραμμα LIFE (2): Προσαρμογή των Πόλεων στην Κλιματική Αλλαγή

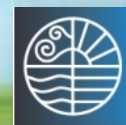
- ✓ Ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών πρωτοβουλιών προσαρμογής/μετριασμού (δράσεις στο πλαίσιο του [Συμφώνου των Δημάρχων](#))
- ✓ Ταυτόχρονη συνεισφορά σε προσαρμογή και μετριασμό, καθώς και στους στόχους διατήρησης της φύσης και της βιοποικιλότητας
- ✓ Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών προσαρμογής των κλάδων όπως η ύδρευση, η ενέργεια, το νερό
- ✓ Προώθηση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών, αντιμετώπιση του φαινομένου αστικής θερμικής νησίδας (πράσινες ταράτσες, περιοχές πρασίνου για βελτίωση του εξαερισμού των πόλεων), βελτίωση της διαπερατότητας του εδάφους, κλπ.

Χρήσιμα Links: CLIMATE-Adapt, <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>

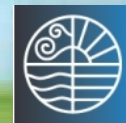
Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (GIC)

- ✓ **Ευαισθητοποίηση** σε κλιματικά ζητήματα, δημιουργία δομών για την ενεργή συμμετοχή & υποστήριξη στην **διαμόρφωση πολιτικής της ΕΕ** στον τομέα του κλίματος, προώθηση της γνώσης για τη **βιώσιμη ανάπτυξη**
- ✓ **Επικοινωνία, διαχείριση & διάδοση πληροφοριών** στον τομέα κλιματικής αλλαγής, διευκόλυνση **διαμοιρασμού της γνώσης επιτυχημένων κλιματικών λύσεων και πρακτικών**
- ✓ **Συμβολή** στην αποτελεσματικότερη **συμμόρφωση** με την κλιματική νομοθεσία – προώθηση **βέλτιστων πρακτικών & πολιτικών** προσεγγίσεων
- ✓ **Βελτίωση της διακυβέρνησης**, διεύρυνση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών στις διαδικασίες διαβούλευσης/εφαρμογής της κλιματικής νομοθεσίας

(GIC): Προτεινόμενη θεματολογία

- ✓ Υποστήριξη της **εθνικής στρατηγικής** για το Κλίμα και την Ενέργεια (2030 και χάρτης πορείας για το 2050)
- ✓ Βελτίωση της διαφάνειας – σταθερό σύστημα **παρακολούθησης της πορείας** ως προς τους στόχους, καλύτερα δίκτυα ειδικών, βελτιωμένα συστήματα **απογραφής** και διάχυσης της γνώσης
- ✓ Διαδικασίες **εκπαίδευσης προσωπικού** που διαχειρίζεται τα φθοριούχα αέρια-ενημέρωση για νέου είδους αέρια φιλικά προς το κλίμα, ανταλλαγή καλών πρακτικών
- ✓ Δημιουργία **συντονιστικών πλατφορμών** ώστε να διευκολύνονται οι οικονομικά αποδοτικές δράσεις για το κλίμα
- ✓ Ανταλλαγή καλών πρακτικών, **ευαισθητοποίηση** κοινού σε σημεία ευπάθειας και τρόπους αντιμετώπισης

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

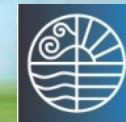
Σπυριδούλα Ντεμίρη, GRLTF

Site: www.lifetaskforce.gr

E-mail:

life@prasinotameio.gr, sntemiri@prasinotameio.gr

Τηλ: 2105241903, εσωτ. 131

Technology Readiness Levels (TRL)

TRL 1 – basic principles observed

TRL 2 – technology concept formulated

TRL 3 – experimental proof of concept

TRL 4 – technology validated in lab

TRL 5 – technology validated in relevant environment (industrially relevant environment in the case of key enabling technologies)

TRL 6 – technology demonstrated in relevant environment (industrially relevant environment in the case of key enabling technologies)

TRL 7 – system prototype demonstration in operational environment

TRL 8 – system complete and qualified

TRL 9 – actual system proven in operational environment (competitive manufacturing in the case of key enabling technologies; or in space)

